

***Raport anual
de activitate***

2004

Cuprins:

Prefață	.2
Structura organizațională	.3
Cadrul legal	.4
Dezvoltarea strategică	.5
Recensămîntul populației	.6
Statistica populației și socială	.8
Statistica economică	.10
Sistemul de registre și clasificatoare	.13
Statistica pentru societate	.14
Cooperarea internațională	.16
Sistemul Tehnologiilor Informaționale	.18
Statistica regională	.19
Resursele umane și financiare	.20

Departamentul Statistică și Sociologie al Republicii Moldova (DSS) a elaborat al doilea său raport anual de activitate, scopul căruia este de a informa publicul larg, furnizorii și utilizatorii de informație statistică despre activitățile și realizările în anul 2004, precum și planurile pentru anul viitor.

DSS este organul central de specialitate al administrației publice centrale, abilitat să conducă întreaga activitate statistică și sistemul de rapoarte și anchete statistice din toate ramurile economiei naționale, pe baza unei metodologii unice, adecvate celei utilizate în practica internațională și adaptată condițiilor social-economice ale țării.

Anul 2004 a fost benefic pentru DSS prin realizarea unor evenimente de mare anvergură ce țin de perfecționarea cadrului legislativ și dezvoltarea fondului de date statistice. Adoptarea noii Legi cu privire la statistica oficială constituie o temelie întru fortificarea capacităților instituționale ale Departamentului în scopul reformării statisticii naționale și racordării acesteia la standardele internaționale în domeniu. Un obiectiv major al anului l-a constituit efectuarea Recensământului populației, care a mobilizat importante mijloace umane, materiale și financiare. Deși demarat cu întârziere, evenimentul s-a desfășurat cu succes, rezultatele recensământului înscriindu-se în runda 2000 a totalurilor recensământului mondial.

Programul lucrărilor statistice pentru anul 2004, aprobat prin Hotărâre de Guvern, a fost executat

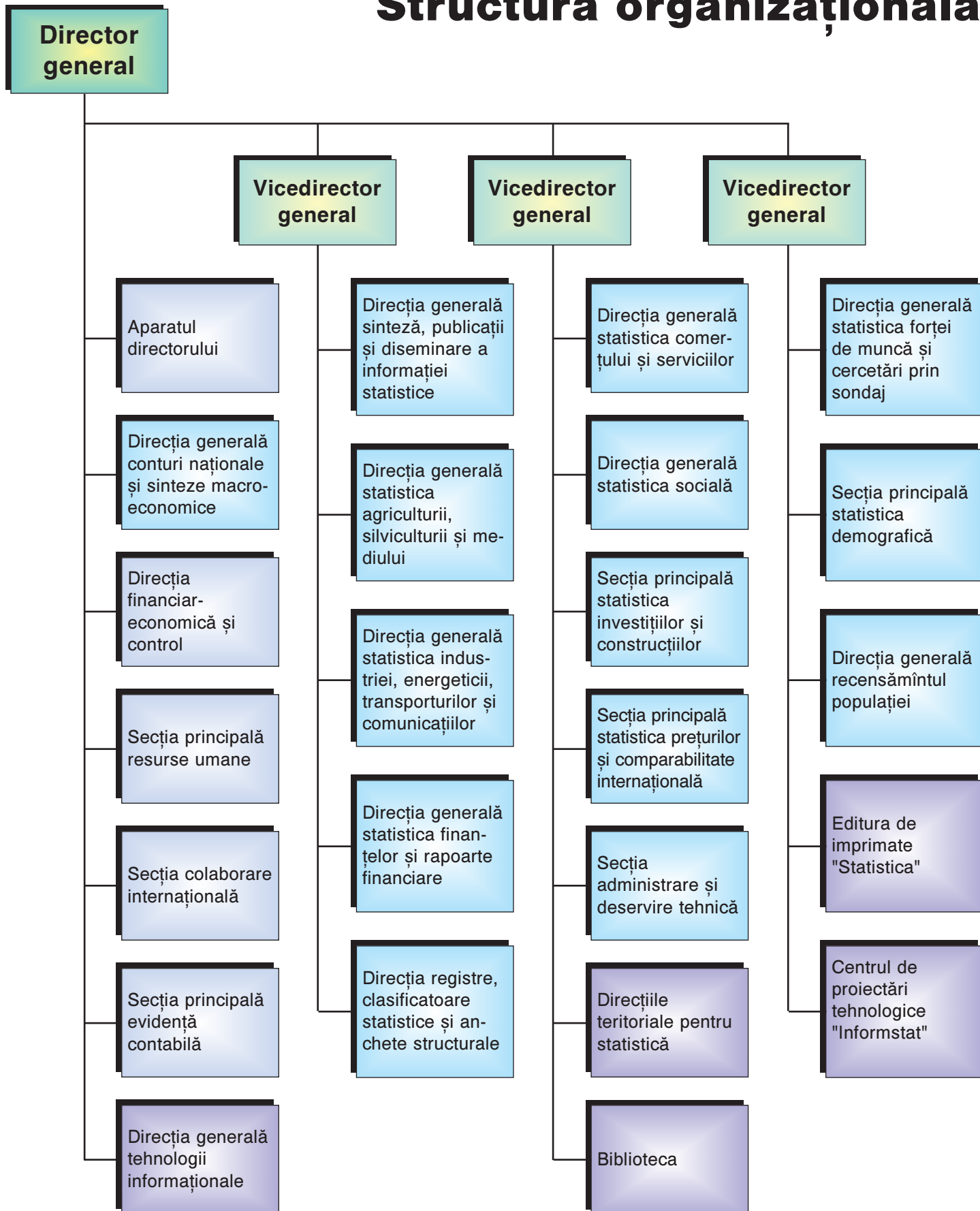
conform graficului stabilit. Este de menționat, că întru asigurarea satisfacerii necesităților administrației publice, agenților economici, publicului larg în informație statistică calitativă, obiectivă și la timpul oportun vizînd situația și dezvoltarea demografică, socială și economică a țării, pe parcursul întregului an a continuat procesul reformării complexe a sistemului statisticii oficiale a Republicii Moldova.

În anul de raport s-a acordat prioritate cooperării statistice internaționale care a devenit un pilon hotărîtor al armonizării statisticii moldovenești la standardele internaționale, fapt absolut necesar în condițiile respectării politicii statului de încadrare în organismele internaționale și aderare la Uniunea Europeană. Elaborarea informației statistice conform metodologiilor adaptate la normele internaționale, în primul rînd, ale ONU și Uniunii Europene, influențează pozitiv asupra imaginii Republicii Moldova peste hotarele ei, favorizînd fluxul investițional în stat, exportul produselor autohtone etc., precum și creșterea economică a țării și a bunăstării populației. În acest sens, pe parcursul întregului an s-a lucrat intens asupra perfecționării sistemului de indicatori statistici, metodologiilor de calcul ale acestora și metodelor de colectare a datelor în conformitate cu standardele internaționale. În cadrul asistenței tehnice a organismelor internaționale, specialiștii DSS au elaborat cu sprijinul experților în domeniu proiecte tematice pentru direcțiile mai actuale de adaptare a sistemului statistic național la noile condiții social-economice.

Avînd în considerație faptul, că anume informația statistică servește fundamentării și evaluării politicilor economice și sociale, informării spectrului larg al utilizatorilor interni și externi, contribuind astfel la asigurarea dezvoltării durabile a țării, democratizării societății, statistica trebuie privită ca o obligație a fiecăruia, colectarea datelor corespunzînd atît intereselor societății în general, cît și a fiecărui respondent în parte. În aceste condiții statistica oficială a țării își va putea consolida imaginea și locul pe care îl merită într-o societate modernă.

Vitalie VALCOV,
director general

Structura organizațională

■ - direcții de dirijare

■ - direcții de statistică

■ - direcții și structuri pe lângă DSS și subordonate DSS

Cadrul legal

Informația statistică constituie un element indispensabil al sistemului informațional al unei societăți democratice, elaborarea căreia necesită conturarea unui cadru legislativ de respectarea căruia depinde întreg procesul de culegere, prelucrare și difuzare a informațiilor statistice, precum și creșterea încrederii publicului în datele statistice oficiale.

DSS se ghidează în activitatea sa de Principiile fundamentale de funcționare ale statisticii oficiale, adoptate la cea de-a 47-a sesiune a Comisiei Economice Europene a ONU din 15 aprilie 1992.

Organizarea activității statistice avea la bază pînă în anul 2004 Legea Republicii Moldova "Cu privire la statistică" nr. 412-XII adoptată la 18 decembrie 1990. Ulterior legea nominalizată a fost completată și modificată prin Legea nr. 1141-XII din 04.08.1992 și legea nr. 508-XIII din 22.06.1995. În perioada pînă la momentul actual în societate au avut loc transformări substanțiale care au necesitat revizuirea legislației privind organizarea și funcționarea statisticii oficiale în Republica Moldova.

În anul 2004 a fost adoptată și promulgată noua Lege "Cu privire la statistica oficială". Acest eveniment de o mare relevanță pentru DSS constituie o bază fundamentală pentru reformarea statisticii naționale și racordarea acesteia la standardele legislației internaționale.

Actuala lege reflectă organizarea activității complexe de colectare, prelucrare, centralizare, diseminare a informației statistice cu caracter demografic, social, financiar și alt gen necesare fundamentării elaborării politicilor economice și sociale, strategiilor, deciziilor autorităților publice și ale agenților economici, elaborării cercetărilor științifice, informării publicului, transmiterea de date statistice organismelor internaționale, precum și alor categorii de utilizatori interni și externi.

Noua lege prevede, de asemenea, respectarea **principiilor statisticii oficiale**, adoptate de ONU:

- ✓ *imparțialitatea,*
- ✓ *deontologia statistică,*
- ✓ *relevanța,*
- ✓ *transparența,*
- ✓ *confidențialitatea,*
- ✓ *principiul cost/eficiență,*
- ✓ *coordonarea la nivel național,*
- ✓ *colaborarea la nivel internațional,*

principii, care în sensul prezentei legi semnifică:

- ✓ dreptul organelor statisticii oficiale de a conduce toate activitățile necesare pentru producerea informației statistice;
- ✓ obligația organelor statisticii oficiale de a institui și de a aplica criteriile științifice la selectarea surselor, metodelor și a procedurilor pentru realizarea cercetărilor statistice;
- ✓ asigurarea de către organele statisticii oficiale a producerii datelor și informației statistice;
- ✓ obligația organelor statisticii oficiale de a respecta și de a asigura dreptul respondenților și al utilizatorilor de a avea acces la informația statistică;
- ✓ limitarea de către organele statisticii oficiale a volumului datelor statistice colectate de la respondenți la nivelul care se justifică prin obiectivul cercetărilor statistice;
- ✓ utilizarea în statistica națională a concepțiilor, clasificărilor și metodelor internaționale, întru funcționarea eficientă a sistemului statistic național.

Conform legii, organele administrației publice vor coordona cu organul central de statistică modificările, schimbările în volumul de cuprindere la colectarea datelor administrative și care se utilizează ulterior la producerea informației statistice. Această coordonare va favoriza comparabilitatea datelor diferitor sisteme informaționale și armonizarea acestora cu standardele internaționale.

Legea stipulează crearea unui Consiliu pentru statistică, în componența reprezentanților organului central de statistică, Academiei de Științe a Moldovei, Băncii Naționale a Moldovei, organelor de specialitate ale administrației publice centrale, învățămîntului superior de specialitate, sindicatelor, mijloacelor de informare în masă, organizațiilor de patronaj, business-ului. Consiliul, ca organ consultativ în domeniul statisticii, va fi creat în scopul dezvoltării și promovării statisticii oficiale, asigurării caracterului obiectiv, transparent și științific al metodologiilor, indicatorilor, clasificărilor utilizate în activitatea statistică.

Legislația privind organizarea statisticii oficiale se aplică tuturor persoanelor fizice și juridice care își desfășoară activitatea pe teritoriul Republicii Moldova, precum și a cetățenilor Moldovei care se află în afara țării.

DSS are în atribuția sa reglementarea activității de culegere, prelucrare, stocare și difuzare de date statistice necesare elaborării politicilor economice și sociale, cercetărilor științifice, prognozelor și strategiilor de dezvoltare, precum și informării publicului larg.

Disponibilitatea datelor statistice relevante și fiabile are o importanță majoră pentru asigurarea monitorizării și evaluării Strategiei de Creștere Economică și Reducere a Sărăciei (SCERS). Ținând cont de importanța informației statistice calitative pentru realizarea SCERS, un compartiment separat în document este dedicat problemei dezvoltării statisticii naționale.

Obținerea datelor statistice relevante și autentice în vederea satisfacerii integrale a cerințelor informaționale ale societății necesită perfecționarea continuă a statisticii. În această ordine de idei, direcțiile prioritare de activitate ale DSS sînt orientate spre:

1. Perfecționarea cadrului legal și normativ-juridic al activității statistice

Avînd la bază Principiile fundamentale ale statisticii, adoptate de Comisia Economică Europeană a ONU, crearea noului cadru legal adecvat unui sistem statistic eficient la nivel de țară presupune:

- ✓ definirea principiilor de bază ale activității statistice, în strictă conformitate cu principiile fundamentale ale ONU cu privire la statistică;
- ✓ definirea clară a noțiunii de "statistică oficială", determinarea sferei de activitate și delimitarea strictă a funcțiilor organelor responsabile pentru statistică;
- ✓ determinarea organelor responsabile de statistica oficială;
- ✓ stipularea clară a subordonării organelor teritoriale pentru statistică Oficiului central pentru statistică și excluderea subordonării duble.

2. Perfecționarea diseminării informației statistice și a relațiilor cu utilizatorii

Dezvoltarea statisticii în ansamblu necesită o colaborare eficientă între producătorii și consumatorii datelor statistice. Optimizarea dialogului dintre aceștia este asigurat prin:

- ✓ diversificarea conținutului și îmbunătățirea aspectului publicațiilor statistice, lansarea de ediții noi în domeniile ce prezintă interes sporit pentru utilizatori;
- ✓ extinderea aplicării metodelor moderne de diseminare a datelor, în special a celor electronice; utilizarea fondului de date statistice disponibile;
- ✓ promovarea studierii aprofundate de către utilizatori a noțiunilor statistice, a metodologiilor de calcul a principalilor indicatori;
- ✓ studierea continuă a necesităților utilizatorilor, în special prin lansarea sondajelor de opinie.

3. Perfecționarea sistemului de indicatori statistici, metodologiilor de calcul al acestora și a metodelor de colectare a datelor

La etapa actuală prioritar este elaborarea informației statistice fiabile care caracterizează dezvoltarea durabilă a țării, îndeosebi a datelor necesare pentru monitorizarea realizării SCERS, inițiativelor ONU privind Obiectivele de

Dezvoltare la început de Mileniu, a indicatorilor incluși în Sistemul General și Standardul Special de Distribuire a Datelor, promovat de Fondul Monetar Internațional, etc.

- Activitățile de bază în acest aspect vizează:
- ✓ studierea standardelor internaționale și a practicii țărilor dezvoltate, în scopul racordării la ele, ținînd cont de condițiile reale ale țării;
  - ✓ perfecționarea indicatorilor statisticilor ramurale și armonizarea lor cu SCN (Sistemul Conturilor Naționale);
  - ✓ aplicarea metodelor statistico-matematice și econometrice pentru sporirea capacității de analiză a proceselor economice și sociale;
  - ✓ perfecționarea sistemului de indicatori în aspect regional;
  - ✓ perfecționarea sistemului de observări statistice, care presupune, practic, crearea unui nou sistem de cercetări statistice;
  - ✓ dezvoltarea și utilizarea pe scară largă a surselor alternative de date și anume administrative, deținute de autoritățile administrației publice centrale și locale, colectate de la uniunile și asociațiile profesionale și obștești.

4. Perfecționarea tehnologiilor informaționale

Renovarea infrastructurii tehnologiilor informaționale (IT) constituie elementul-cheie în reformarea întregului sistem statistic național. Obiectivele principale în acest domeniu sînt următoarele:

- ✓ elaborarea unui program detaliat privind perfecționarea infrastructurii tehnologiilor informaționale;
- ✓ asigurarea cu echipamente moderne, dotate cu programe licențiate;
- ✓ crearea băncilor (bazelor) de date, care vor fi utilizate în scopuri statistice și vor permite utilizatorilor accesul la informație (cu respectarea principiului confidențialității);
- ✓ asigurarea securității informaționale;
- ✓ asigurarea unei mai bune compatibilități cu alte sisteme informaționale, în vederea creării unui sistem informațional național complex.

5. Perfecționarea cadrului instituțional, managementului și a resurselor umane

Consolidarea capacităților instituționale și perfecționarea managementului resurselor financiare și umane se realizează prin :

- ✓ perfecționarea structurii organizatorice a sistemului statistic în vederea eficientizării activității sale;
- ✓ consolidarea capacităților instituționale privind efectuarea cercetărilor prin intermediul sondajului;
- ✓ dezvoltarea capacităților de cercetare în domeniul statisticii;
- ✓ elaborarea și lansarea unui sistem de evidență performant privind consumul de timp pentru principalele lucrări statistice;
- ✓ îmbunătățirea procesului de planificare statistică;
- ✓ perfecționarea metodelor de motivație a personalului întru eficientizarea activității acestuia.

Recensământul populației

În scopul obținerii unei informații ample și complexe despre numărul și distribuția teritorială a populației, structurilor economice și social-culturale în luna octombrie curent, conform Hotărârii Guvernului nr. 230 din 9 martie 2004, pe teritoriul țării, cu excepția raioanelor de Est, s-a efectuat Recensământul populației. Acesta este primul recensământ național independent al Republicii Moldova după proclamarea Independenței.

Obiectivul principal al recensământului l-a constituit cunoașterea aprofundată a mutațiilor cantitative și calitative socio-economice, care au intervenit în societatea noastră în perioada de tranziție parcursă. Necesitatea efectuării acestei activități, care mobilizează

importante mijloace umane, materiale și financiare a apărut demult, cauza principală fiind datele învechite ale ultimului recensământ din anul 1989, ce nu mai reflectă situația demografică reală din țară. În afară de aceasta, în economia și sfera socială a țării s-au produs esențiale schimbări care au influențat asupra proceselor demografice, cum ar fi nivelul natalității, mortalității, nupțialității și divorțialității, precum și a proceselor migraționale etc. Diagnoza stării de fapt după 15 ani asigură și obținerea de date și informații necesare fundamentării politicilor socio-economice, actualizării strategiilor naționale, precum și monitorizării programelor de stat.

Programul recensământului populației din 2004 a cuprins modificările cardinale care s-au produs în dezvoltarea social-economică a țării și în structura societății.

La elaborarea programului și selectării întrebărilor chestionarului de recensământ din anul trecut s-a ținut cont de:

- ✓ Necesitățile țării, atât la nivel național, cât și local, pentru satisfacerea cărora sînt necesare datele recensământului, ținîndu-se cont și de necesitățile diferitor grupuri de utilizatori de informație.
- ✓ Asigurarea comparabilității datelor recensământului la nivel internațional, regional și comparabilității cu datele recensămintelor anterioare.
- ✓ Gradul de probabilitate și capacitatea persoanelor chestionate de a răspunde corect și precis la întrebările personalului de recensământ.

- ✓ Perceperea univocă de către recenzori și populație a întrebărilor din chestionarele de recensământ, pentru asigurarea obținerii unei informații cât mai veridice.
- ✓ Nivelul de instruire și competența personalului de recensământ în asigurarea culegerii informației și în completarea formularelor de recensământ.
- ✓ Disponibilitatea resurselor financiare, tehnice, umane necesare pentru lucrările de pregătire și efectuare a recensământului, prelucrare și publicare a materialelor acestuia.

Procesul de organizare și desfășurare a recensământului populației din RM s-a desfășurat în strictă conformitate cu "Planul măsurilor de organizare și efectuare în anul 2004 a recensământului general al populației și de prelucrare a informației obținute". Conform acestui plan, Departamentul Statistică și Sociologie a efectuat toate măsurile necesare pentru etapa premergătoare recensământului și cea a recensământului propriu-zis. Aceste acțiuni au vizat :

- ✓ Pregătirea instrumentarului de recensământ, ținînd cont de necesitățile consumatorilor de informație și de rezultatele recensământului de probă din anul 1998. În total au fost elaborate 32 tipuri de documente.
- ✓ Angajarea provizorie a personalului în vederea îndeplinirii lucrărilor de pregătire și efectuare a recensământului, generalizării și publicării totalurilor lui.
- ✓ Antrenarea pentru efectuarea recensământului și prelucrarea informației obținute a persoanelor din rîndul șomerilor, personalului didactic, studenților instituțiilor de învățămînt superior. Din această categorie fac parte: recenzorii, instructorii-controlori, șefii de circumscripție, șefii adjuncți ai organelor teritoriale pentru statistică responsabili de recensământul populației în teritoriu, personalul temporar ocupat cu pregătirea materialelor recensământului pentru prelucrarea lor automatizată.
- ✓ Stabilirea listelor localităților și a hotarelor lor, verificarea și definitivarea străzilor și numerotarea clădirilor în municipiile, orașele și localitățile rurale cu o populație de peste 5 mii locuitori.
- ✓ Organizarea și desfășurarea consfătuirilor cu ministerele și departamentele care au recenzat contingentul special și militarii.
- ✓ Instruirea personalului participant la recensământ. Au fost desfășurate seminarii instructive atât la nivel central, cât și la nivel local cu întreg personalul de recensământ.
- ✓ Efectuarea campaniei de publicitate privind principiile organizatorice și metodologice de bază ale recensământului.

- ✓ Vizitarea preliminară la domiciliu a cetățenilor de pe sectorul încredințat, pentru verificarea listei caselor de locuit și a încăperilor locuibile și anunțarea populației despre începerea recensământului.
- ✓ Efectuarea recensământului general al populației.
- ✓ Efectuarea controlului selectiv al calității recenzării populației și al completării formularelor de recensământ, care s-a efectuat în perioada 13- 18 octombrie curent.
- ✓ Elaborarea produselor program pentru prelucrarea electronică a materialelor recensământului populației. Pentru desfășurarea recensământului din toamna anului trecut a fost necesară crearea a 338 circumscripții de recensământ, 2473 secții de recensământ, 10994 sectoare de recensământ. De asemenea, au fost selectate și instruite (inclusiv rezerva) de către Departamentul Statistică și Sociologie și organele sale teritoriale 15535 persoane, dintre care: 417 șefi de circumscripții, 3017 instructori-controlori, 12101 recenzori.

Spre deosebire de practica anterioară, la recensământul populației din 2004, alături de familia a fost folosită unitatea de evidență de standard internațional - gospodăria casnică, conform recomandărilor Comisiei pentru Statistică a ONU.

Este cunoscut faptul că, problema neefectuării recensământului populației în țară pe parcursul anilor a fost cea financiară. Din această cauză n-a fost posibilă efectuarea acestuia în aprilie după cum era stabilit anterior. În scopul determinării posibilității (din punct de vedere financiar) efectuării în 2004 a recensământului populației, în luna ianuarie 2004 Guvernul Republicii Moldova a făcut o adresare către țările donatoare pentru a susține financiar efectuarea recensământului populației în Moldova în 2004. La această adresare au reacționat Guvernele Suediei, Marii Britanii. După prima întâlnire cu țările donatoare din partea Suediei a fost întreprinsă o măsură de evaluare a capacității Departamentului Statistică și Sociologie de organizare a recensământului, gradul de pregătire și costurile recensământului. Această misiune a fost foarte importantă, deoarece în rezultat suma suportului Guvernului Suediei a fost majorată cu

250 mii Euro și s-au întemeiat intențiile de finanțare externă.

Suștinerea financiară din partea donatorilor reprezintă 43 la sută din suma cheltuielilor pentru efectuarea recensământului populației. Restul cheltuielilor sînt suportate din Bugetul de Stat.

Costurile recensământului pentru anul 2004 constituie 27 437 mii lei, din care:

- ✓ remunerarea personalului de recensământ - 63,5 %;
- ✓ multiplicarea documentației - 6 %;
- ✓ procurarea echipamentului tehnic și a produse- program pentru prelucrarea materialelor recensământului -12 %;
- ✓ arenda transportului pentru organele teritoriale de statistică, circumscripții - 6 %.

Este de menționat că, rezultatele recensământului populației în Republica Moldova din anul 2004 vor constitui o parte componentă a totalurilor recensământului mondial, runda 2000, desfășurat în conformitate cu recomandările și principiile ONU. Monitorizarea la nivel internațional a recensământului populației din Republica Moldova se efectuează de Consiliul Europei.

Totodată, remarcăm susținerea campaniei de promovare a recensământului prin presa de specialitate, presa centrală și locală, radio și televiziune pentru care trebuie să ne exprimăm întreaga grațitudine. Cu unele mici excepții evenimentul a fost corect mediatizat.

Atitudinea și interesul manifestat de către personalul mass-media au fost exprimate încă de la începutul perioadei de pregătire către acest eveniment de o amploare națională și o maximă complexitate ca exercițiu statistic. De aceea, serviciile oferite de către organele presei scrise și vorbite au fost inerente și au constituit o etapă semnificativă în procesul de informare a populației și desfășurare propriu-zisă a recensământului.

Prin sensibilizarea populației țării despre importanța rezultatelor recensământului pentru buna funcționare a administrației publice de toate nivelurile, cât și pentru determinarea perspectivelor de dezvoltare social-economică a țării, se va forma o atitudine conștientizată și pozitivă a cetățenilor privind sesizarea propriului aport adus la efectuarea acestei activități, iar cu timpul aceasta va contribui la formarea unei întregi culturi a recensământului populației.

Statistica populației și socială

Fondul de date în domeniul **statisticii demografice** în anul 2004 a cuprins: numărul populației prezente și stabile pe sexe și vîrstă în profil teritorial, principalii indicatori demografici pentru fiecare raion cu specificarea pe medii, speranța de viață la naștere pentru bărbați și femei, rata fertilității, precum și date și analize asupra evoluției natalității, mortalității, nupțialității și divorțialității. În baza calculelor sus menționate au fost pregătite note informative analitice și informații operative.

A fost elaborată culegerea statistică "*Femeile și bărbații în Republica Moldova*" - a doua publicație de acest gen a DSS. De asemenea, a fost pregătit "*Raportul demografic 2004*" pentru publicarea în ediția "*Dezvoltarea demografică contemporană a Europei, 2004*".

Specialiștii în domeniu au contribuit cu participarea lor la desfășurarea evenimentelor organizate cu ocazia Zilei internaționale a populației.

La solicitarea organelor de conducere ale țării, ministerelor, departamentelor, instituțiilor și altor utilizatori ai informației statistice demografice au fost pregătite 93 de materiale adiționale programului pentru anul de raport.

Pe parcursul anului 2004 de către specialiștii din domeniul **statisticii sociale** au fost elaborate 16 note informative pe diferite tematici și caracteristici ale păturilor sociale ale populației: "Cu privire la situația copiilor în Moldova", "Vîrstnicii Republicii Moldova", "Activitatea instituțiilor de cultură", "Cu privire la situația criminogenă". De asemenea, au fost elaborate note informative pe diverse domenii ale statisticii sociale: gospodăria comunală, educația, nivelul de trai, etc.

Întru executarea Hotărîrii Guvernului nr. 564 din 02.06.03 "Despre realizarea Decretului Președintelui Republicii Moldova privind declararea anului 2004 - Anul Sănătății" a fost editată culegerea statistică "*Ocrotirea sănătății în Republica Moldova*". Aceasta este prima publicație tematică elaborată de către

DSS cu participarea Centrului Științifico-Practic de Sănătate Publică și Managementul Sanitar al Ministerului Sănătății.

În baza sistemului de indicatori statistici privind nivelul de trai al populației a fost elaborată publicația statistică "*Aspecte privind nivelul de trai al populației în 2002*".

Întru executarea Hotărîrii Guvernului nr. 564 din 14.06.2000 "Cu privi-

re la elaborarea Programului Național de Atenuare a Sărăciei" trimestrial s-a editat buletinul statistic privind veniturile, cheltuielile și diferențierea social-economică a populației.

În scopul asigurării unui suport informațional pentru estimarea sărăciei și executării Hotărîrii Guvernului nr. 619 "Cu privire la aprobarea Planului de acțiuni destinate consolidării capacității de monitorizare și evaluare a sărăciei pentru perioada 1 iunie 2002 - 31 mai 2005" instrumentarul *Cercetării bugetelor gospodăriilor casnice* a fost perfecționat în vederea calculării cheltuielilor de consum ale populației.

A fost definitivată și aprobată la Colegiul DSS metodologia de calcul a pragului absolut al sărăciei.

În conformitate cu Planul-grafic de acțiuni în vederea implementării politicilor de asigurare a schimbării calitative a creșterii economice pe anul 2004, colaboratorii DSS au participat în comun cu Ministerul Economiei și Institutul de Economie și Informatică la perfecționarea metodologiei de calcul a minimului de existență.

În cadrul activităților de colaborare cu Biroul Internațional al Muncii (BIM) în domeniul **statisticii forței de muncă** a fost lansată cercetarea pilot "Munca decentă", ca modul la chestionarul de bază al cercetării *Ancheta forței de muncă în gospodării (AFM)*. În baza rezultatelor acestei cercetări a fost elaborat proiectul de raport "Indicatorii statistici de estimare a muncii decente în Republica Moldova: concepte metodologice, particularități naționale și metode de estimare".

În cadrul proiectului de asistență DFID/ISAS, în comun cu experții BIM, au început lucrările de perfectare și armonizare cu Recomandările internaționale ale Organizației Internaționale a Muncii (OIM) a chestionarului de bază al cercetării *Ancheta forței de muncă în gospodării*, lucrări care urmează a fi continuate și în anul 2005.

În conformitate cu Strategia de ocupare a forței de muncă, aprobată prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 611 din 15.05.02 și Programul Național de prevenire și diminuare a șomajului în rândul tinerilor a fost realizată cercetarea statistică *Tinerii pe piața muncii*, ca modul complementar la Ancheta forței de muncă de bază. Această cercetare urmează a fi implementată în practica statistică începând cu trimestrul II al anului 2005.

În cadrul lucrărilor de perfecționare a instrumentarului statistic au fost efectuate următoarele acțiuni:

- ✓ elaborarea unei noi variante a formularului "*Formarea profesională a salariaților*";
- ✓ îmbunătățirea conținutului formularelor "*Protecția muncii*", "*Munca (lunar)*", "*Repartizarea efectivului de salariați conform salariului calculat pentru septembrie 2005*" etc;
- ✓ elaborarea precizărilor metodologice noi și actualizarea celor existente, în conformitate cu modificările care au parvenit în formulare.

Pe parcursul anului au fost elaborate culegerile statistice: "*Populația economic activă, ocupată și șomajul, 2003*" și "*Piața forței de muncă în anul 2003*".

În anul de raport au fost organizate 4 seminare de instruire pentru anchetatorii și controlorii Cercetării bugetelor gospodăriilor casnice (CBGC), în

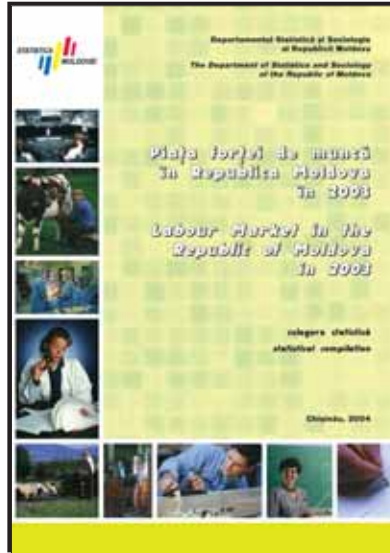
urma cărora calitatea informației colectate s-a îmbunătățit considerabil.

În domeniul **cercetărilor prin sondaj** s-au realizat lucrări majore privind definitivarea Conceptului de integrare a CBGC și AFM la nivel de eșantion master.

Conform planului de acțiuni din Concept s-au efectuat următoarele activități:

- ✓ a fost definită populația de referință;
- ✓ au fost delimitate unitățile de eșantionare și unitățile de observare;
- ✓ au fost determinate principiile de definire a unităților primare de eșantionare (UPE);
- ✓ au fost stabilite principiile de stratificare;
- ✓ au fost determinate principiile și metodologia de extragere a UPE-urilor.

A demarat procesul de extragere a numărului de locuințe pe sectoare de recensământ.

Proiecte în dezvoltare pentru anul 2005:

- ✓ Crearea unei rețele de sondaj universale "Master" (în baza recensământului populației din octombrie 2004), comune pentru ancheta forței de muncă și cercetarea bugetelor gospodăriilor, ceea ce ar permite îmbunătățirea calității datelor obținute și utilizarea mai rațională a resurselor umane
- ✓ Constituirea unui nou eșantion de gospodării casnice (plan de sondaj), reprezentativ la nivel de zone statistice: Nord, Centru, Sud și mun. Chișinău
- ✓ Elaborarea chestionarelor anchetei forței de muncă în conformitate cu ultimele recomandări BIM
- ✓ Organizarea cercetării statistice asupra întreprinderilor privind costul forței de muncă
- ✓ Reformarea sistemului existent al statisticii demografice
- ✓ Efectuarea cercetării selective privind "Starea sănătății populației"

Statistica economică

În anul 2004 au fost elaborate **conturile naționale** pentru anul 2003 în prețuri curente total pe economie, sectoare instituționale, pe activități economice și elemente de utilizări și forme de proprietate.

A fost calculat produsul intern brut pe categorii de resurse și utilizări în prețuri curente și comparabile total pe economie, sectoare instituționale, pe activități economice și elemente de utilizări și forme de proprietate.

A fost realizat Echilibrul Resurse-Utilizări pentru anul 2003 total pe economie și pe activități.

S-a efectuat calculul avuției naționale în anul 2003 și a acumulării avuției casnice a populației în anul 2003 total pe economie în prețuri curente și comparabile.

Suplimentar Programului de activitate pentru 2004 au fost executate următoarele acțiuni:

- ✓ A fost elaborată nota informativă "Produsul intern brut pentru ianuarie-septembrie 2004".
- ✓ Cu participarea experților Fondului Monetar Internațional, care au acordat asistență tehnică în domeniul conturilor naționale, s-a desfășurat seminarul "Concordarea datelor trimestriale vizînd produsul intern brut cu cele anuale cu aplicarea ajustărilor sezoniere". La seminar au participat reprezentanți ai ministerelor, departamentelor și instituțiilor științifice.
- ✓ Au fost efectuate calculele pentru anii 2001-2002 cu privire la determinarea ponderii economiei neobservate în produsul intern brut privind produsele petroliere.
- ✓ Trimestrial a fost calculat produsul intern brut în dependență de subordonare ministerială pentru anii 2003 și 2004.
- ✓ Au fost efectuate calcule privind pronosticul produsului intern brut pentru anul 2004.
- ✓ La solicitările diferitor categorii de utilizatori au fost pregătite și expediate 34 materiale.

În direcția alinierii la standardele europene în domeniul **statisticii industriei** a fost implementată varianta nomenclatorului de produse și servicii industriale PRODMOLD, racordat la standardul european PRODCOM., pentru cercetări lunare a întreprinderilor mari.

A fost elaborat și aprobat proiectul nomenclatorului de produse și servicii industriale PRODMOLD, armonizat cu standardul european PRODCOM-2004, coordonat cu ministerele și departamentele interesate. Nomenclatorul integral anual conține 4138 poziții. În baza listei integrale anuale a fost întocmit nomenclatorul de produse pentru cercetări lunare - PRODMOLD-L, care conține 565 poziții.

Au fost realizate măsuri de implementare a nomenclatorului lunar și celui anual la întreprinderile mici și auxiliare, începînd cu ianuarie 2005:

- ✓ au fost introduse modificări în formularele pentru cercetări anuale a întreprinderilor mici și auxiliare, inclusiv indicații metodologice pentru întocmirea lor;

- ✓ pentru fiecare întreprindere s-a pregătit o listă personalizată a producției sale (coduri, denumiri, unități de măsură);
- ✓ a fost organizat seminarul-instructiv pentru specialiștii din direcțiile teritoriale de statistică în scopul familiarizării acestora cu principiile de implementare a indicatorilor armonizați cu standardele internaționale: Indicelui producției industriale (IPI), Indicelui prețurilor producției industriale (IPPI), Indicelui cifrei de afaceri (ICA), Indicelui comenzilor (ICOM), iar ca rezultat implementarea principiului statisticii întreprinderilor.

Pe parcursul anului în domeniul **statisticii agriculturii** au continuat lucrările de perfecționare a sistemului de colectare a datelor și, în special, a cercetărilor selective a producătorilor agricoli mici (gospodăriilor populației și celor țărănești (de fermier). Astfel, începînd cu anul 2004 a fost implementată o cercetare nouă a gospodăriilor sectorului individual vizînd veniturile și cheltuielile aferente activității lor agricole.

Datele privind rezultatele cercetărilor privind producția agricolă în sectorul individual au fost prezentate în publicația "*Activitatea agricolă a gospodăriilor personale auxiliare ale cetățenilor și a gospodăriilor țărănești (de fermier) în Republica Moldova în anul 2003*".

O informație amplă cu privire la dezvoltarea sectorului agrar al Moldovei a fost prezentată în culegerea statistică "*Agricultura Republicii Moldova, 2004*".

În cadrul Grantului Băncii Mondiale acordat în domeniul reformării statisticii Republicii Moldova au fost continuat lucrările privind elaborarea calculelor experimentale a Conturilor Economice în Agricultură în corespundere cu metodologia UE (EAA-97) și au început lucrările privind elaborarea calculelor experimentale a Conturilor Economice în Silvicultură (EAF-97).

În luna mai 2004 DSS a desfășurat seminarul internațional "Statistica producției, comerțului produselor agricole și alimentare", organizat sub egida Organizației pentru Alimentație și Agricultură a Națiunilor Unite (FAO). La eveniment au participat experți internaționali ai FAO și ai Departamentului Agriculturii al SUA, reprezentanți din 14 țări ai CSI și țărilor Baltice. În cadrul sesiunilor au fost discutate subiecte ce țin de implementarea standardelor internaționale în statistica

agriculturii; organizarea sistemelor naționale de statistică ale țărilor prezente la seminar privind producția și comerțul producției agricole; metodele de colectare a datelor despre producția agricolă; probleme ce vizează securitatea alimentară.

În sistemul **statisticii comerțului exterior de bunuri** în anul de raport a fost elaborat și dat publicității anuarul statistic

"Comerțul exterior al Republicii Moldova în anii 2001-2003". Actuala ediție prezintă serii de date statistice de sinteză referitoare la export, import, balanța comercială pe ansamblu, pe continente, țări, grupe de țări, grupe de mărfuri conform Nomenclatorului mărfurilor și Clasificatorului Standard de Comerț Internațional, precum și pe țări - grupe de mărfuri.

Pentru asigurarea accesibilității și interpretării corecte a datelor publicate în actuala ediție au fost cuprinse și precizări metodologice privind conținutul indicatorilor și modul de evaluare a acestora, informații referitoare la sursele utilizate.

Informația din baza de date privind comerțul exterior a fost actualizată în permanență, totodată fiind asigurată operativitatea elaborării informației statistice privind comerțul exterior de mărfuri.

Lunar în adresa Ministerului Economiei și ministerelor de resort au fost prezentate tabele de mare amploare informațională privind exporturile, importurile, balanța comercială pe ansamblu, țări, grupe de țări, exportul, importul pe grupe de mărfuri și grupe de țări, exportul și importul de mărfuri divizat pe grupe de țări și țări atât pentru perioada de raport, cât și perioadele corespunzătoare din anii precedenți.

Trimestrial au fost calculați și prezentați indicii volumului fizic și indicii valorii unitare la mărfurile exportate și importate atât pe total exporturi (importuri), cât și separat pentru fiecare marfă, grup de mărfuri, grup de țări.

În sfera **statisticii comerțului exterior de servicii** au fost revizuite instrucțiunile metodologice privind comerțul exterior de servicii, în vederea completării acestora cu explicații metodologice mai detaliate la principalele tipuri de servicii internaționale.

A fost actualizat Clasificatorul serviciilor, care servește drept bază pentru întocmirea rapoartelor statis-

tice privind exportul și importul de servicii.

Începînd cu 1 ianuarie 2004 în domeniul **statisticii comerțului interior de bunuri** a fost implementat un nou instrumentar statistic pentru cercetarea volumelor de vânzări cu amănuntul în unitățile comerciale.

În baza datelor obținute din cercetarea bugetelor gospodăriilor casnice trimestrial au fost efectuate calcule estimative pentru evaluarea volumelor de vânzări cu amănuntul în sectorul neorganizat de comerț a țării.

În anul de raport a fost elaborat un nou instrumentar statistic pentru cercetarea comerțului cu ridicata, care va fi implementat începînd cu 1 ianuarie 2005.

Pentru specialiștii din organele teritoriale de statistică antrenate în colectarea informației statistice despre comerțul interior și Direcția generală tehnologiei informaționale a fost organizat un seminar instructiv în scopul familiarizării cu noul instrumentar statistic pe comerțul cu ridicata, care urmează să fie pus în aplicare începînd cu 1 ianuarie 2005.

În activitatea **statisticii transporturilor, comunicațiilor și turismului** s-au realizat cercetări statistice specifice pentru fiecare mod de transport - rutier, feroviar, aerian și fluvial, obținîndu-se date privind căile și mijloacele de transport, traficul de mărfuri și pasageri etc.

De asemenea, în vederea armonizării cu cerințele UE, începînd cu trimestrul II 2004 s-a realizat cercetarea statistică selectivă privind transportul rutier de mărfuri cu autovehiculele persoanelor fizice. Activitatea de implementare în practica statistică a cercetării nominalizate va continua în anul 2005.

În scopul cunoașterii potențialului de turism și punerea în valoare a acestuia, se urmăresc indicatorii privind frecventarea de către turiști a structurilor de primire turistică și activitatea turistică a titularilor de licențe de turism.

În sfera **statisticii investițiilor și construcțiilor** în anul 2004 s-a pus accentul pe perfecționarea metodologiei statistice privind investițiile și construcțiile și elaborarea precizărilor metodologice referitoare la modul de întocmire a rapoartelor statistice de stat privind activitatea investițională și activitatea complexului de construcție. De asemenea, a fost acordată o atenție deosebită sistemului de indicatori, care caracterizează dezvoltarea acestuia în conformitate cu standardele internaționale. În rezultatul acestor măsuri raportul statistic "Cu privire la lucrările în antrepriză executate" a fost completat cu indicatori noi, ceea ce va da posibilitatea obținerii informației privind executarea lucrărilor în antrepriză pe tipuri de activități economice.

A fost efectuat lucrul asupra îmbunătățirii metodei de calcul a indicelui prețurilor în construcții, fiind elaborate principiile metodologice de bază privind calcularea indicilor prețurilor la utilaj și mașini importate.

În cursul anului au fost elaborate o serie de materiale cu privire la activitatea investițională, lucrările în antrepriză, fondul locativ, prețurile în construcții.

La solicitările utilizatorilor de informație statistică au fost pregătite adițional Programului de activitate 60 materiale.

În sistemul statisticii prețurilor și comparabilității internaționale acțiunile au fost orientate spre organizarea înregistrării prețurilor și a tarifelor, calcularea indicilor prețurilor de consum, aprecierea nivelului de inflație, comparabilității și parității puterii de cumpărare a valutei naționale pe baza metodologiilor unice și a unui sistem de indicatori calculați în concordanță cu practica internațională.

În baza înregistrării prețurilor la 1200 mărfuri-servicii reprezentative de către economiștii din teritoriu în mai mult de 760 unități de toate tipurile de comerț și prestări servicii din 11 orașe-centre ale țării s-a efectuat calcularea lunară a prețurilor medii pe țară la toate mărfurile-serviciile reprezentative cuprinse în cercetarea selectivă și a indicilor prețurilor de consum începând de la marfă-serviciu, subgrupă și

grupă de mărfuri-servicii pînă la total pe țară.

Pentru calcularea nivelului inflației și a prețurilor au fost recepționate, analizate, verificate și prelucrate lunar

mai mult de 15 mii de prețuri și tarife culese din eșantion la 400 de grupe de mărfuri-servicii reprezentative.

În scopul asigurării organelor administrației publice, instituțiilor științifice și publicului larg cu informație statistică în domeniu au fost publicate lunar informații operative, precum și editate culegerile: "Buletinul Statistic de Prețuri" (lunar) și "Prețurile în Republica Moldova - 2004" (anual).

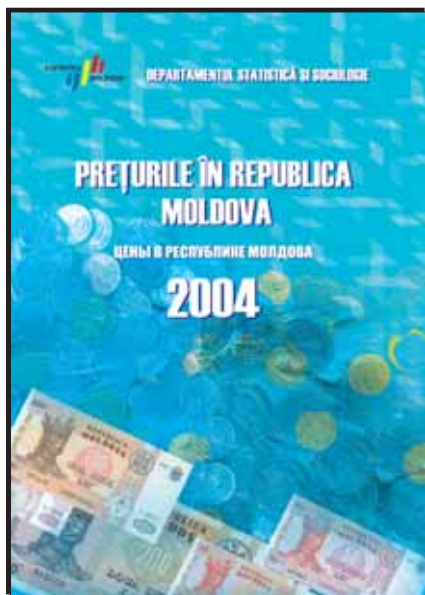
În cursul anului a fost construit eșantionul punctelor-întreprinderilor de comerț și serviciilor prestate pentru a culege prețurile la mărfuri și tarife, la serviciile prestate populației pentru anii 2004 și 2005.

În domeniul **rapoartelor financiare** pe parcursul anului 2004 a fost încheiat acordul cu Comisia Națională a Valorilor Mobiliare privind schimbul de informații vizînd activitatea societăților pe acțiuni din țară.

A fost stabilită înțelegerea cu Departamentul Privatizării cu privire la schimbul de informații vizînd activitatea întreprinderilor în care statul deține cotă de participație și activitatea întreprinderilor privatizate în procesul de postprivatizare, precum și evoluția procesului de privatizare în Republica Moldova.

A fost încheiat acordul cu Camera de Comerț și Industrie vizînd prezentarea informației privind activitatea agenților economici;

În comun cu Ministerul Finanțelor au fost perfectate rapoartele financiare ale agenților economici în vederea obținerii unei informații mai ample ale activității acestora.

Proiecte în dezvoltare pentru anul 2005

- ✓ *Calculul valorii adăugate brute pentru întreprinderile micului business, total pe economie și pe activități economice cu determinarea ponderii acestora în produsul intern brut*
- ✓ *Efectuarea lucrărilor de pregătire pentru primul Recensămînt General Agricol*
- ✓ *Elaborarea metodologiei calculării bilanțelor resurselor și utilizării principalelor tipuri de producție agricolă*
- ✓ *Implementarea principiilor de bază a statisticii întreprinderilor în statisticile ramurale*
- ✓ *Armonizarea metodologiei de evidență a investițiilor în capital fix în conformitate cu standardele internaționale, cu principiile sistemului de conturi naționale și standardele naționale de contabilitate*
- ✓ *Realizarea cercetării statistice a comerțului cu ridicata*
- ✓ *Aplicarea în practică a nomenclatorului lunar și anual la întreprinderile mici și auxiliare*
- ✓ *Implementarea sistemului de informații statistice în domeniul turismului comparabil cu sistemul statistic al UE*
- ✓ *Implementarea metodologiilor armonizate cu standardele internaționale la agregarea tuturor indicilor prețurilor (prețuri de consum, de producție și comerț și altele) pentru aprecierea mai amplă a inflației*
- ✓ *Obținerea informației cu privire la activitatea de leasing a agenților economici din țară pentru anul 2004*

Procesul de reformare a statisticii naționale presupune o armonizare conceptuală la nivelul tuturor domeniilor de cercetare statistică. În acest sens, un rol important îi revine instrumentarului care stă la baza colectării și prelucrării informațiilor statistice, prin asigurarea sincronizării cu instrumentarele europene, fapt ce contribuie la comparabilitatea între țări ale datelor statistice.

În anul 2004 au continuat lucrările cu privire la crearea sistemului unic de clasificare și codificare a informației tehnico-economice și statistice. Astfel, a fost efectuată actualizarea Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei (CAEM) cu respectarea Regulamentului Comisiei Europene nr. 29/2002 de modificare a Regulamentului Consiliului Comunității Economice Europene nr. 3037/90 privind Nomenclatorul Activităților din Comunitatea Europeană (NACE) revizuirea 1.1. Modificările la CAEM sînt aprobate și puse în aplicare de la 01.02.2004 și asigură racordarea completă la modificările și completările operate la NACE, revizuirea 1.1 - raport necesar avînd în vedere că Uniunea Europeană prin intermediul Eurostatului pregătește pentru anul 2007 o revizuire majoră a NACE.

În conformitate cu modificările din "Codul civil al Republicii Moldova" (Legea nr. 1107- XV din 06. 06. 2002) și alte acte legislative a fost elaborată ediția a treia a Clasificatorului formelor organizatorico-juridice ale agenților economici din Republica Moldova (CFOJ), ce urmează a fi aplicat în practică de la 1 ianuarie 2005.

În anul 2004 au fost depuse eforturi în direcția creării Registrului statistic operațional.

Registrul statistic (RENU) conține informație din Registrul național interadministrativ al Moldovei (RENIM) și informații suplimentare, rezultat al cercetărilor statistice și altor surse, inclusiv sistemul informațional administrativ.

RENU include atît întreprinderi cu dreptul de persoană juridică, cît și întreprinderi cu dreptul de persoană fizică. Obiectele RENU se descriu nemijlocit prin caracteristicile conținute în Registrul național

interadministrativ și caracteristicile suplimentare ale cercetărilor sau sistemelor administrative (cifra de afaceri, numărul de lucrători și genurile de activitate actualizate), care sînt necesare la crearea listei de unități pentru observări și asigurări posibile la agregarea indicatorilor conform observărilor statistice efectuate.

RENU nu include gospodăriile țărănești (de fermier). În scopul efectuării cercetărilor statistice a gospodăriilor țărănești (de fermier) se ține în evidență Registrul gospodăriilor țărănești (RGȚ), colectarea datelor căruia au fost îmbunătățite pe parcursul anului de raport.

Calitatea Registrului statistic în mare măsură depinde de sursele existente ale informației. În scopul îmbunătățirii calității, pentru cuprinderea completă a unităților, incluse în Registrul, s-a efectuat compararea datelor dintre unitățile înregistrate în Registrul interadministrativ și Registrul Inspectoratului Fiscal de Stat.

În legătură cu modificările din Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei conform NACE revizuirea 1.1 este recodificată baza de date a Registrului interadministrativ pe tipuri de activități economice.

În anul 2004 a fost efectuată cercetarea statistică de amploare "Ancheta structurală anuală în întreprinderi", realizată anual din 1997, în bază de sondaj.

Avînd ca sursă ancheta structurală au fost editate următoarele publicații:

- ✓ "Rezultatele anchetei structurale în întreprinderi" – pentru toată economia națională;
- ✓ "Rezultatele anchetei structurale în întreprinderile mici" - pentru sectorul întreprinderilor cu numărul de salariați pînă la 50 persoane.

Sistemul de registre și clasificatoare

Statistica pentru societate

Potrivit principiilor de bază pe care le aplică în exercitarea atribuțiilor sale, DSS asigură dreptul de acces al cetățenilor la informația publică prin oferirea datelor și informațiilor statistice tuturor utilizatorilor. Astfel, statistica oficială reprezintă un element indispensabil al sistemului de informare al unei societăți moderne, furnizând administrației publice, agenților economici, precum și publicului larg, informații statistice privind situația socio-demografică și economică a țării.

Diseminarea informației statistice se efectuează în baza legislației în vigoare.

DSS transmite informația statistică în volumul și termenele stabilite conform Programului lucrărilor statistice, aprobat anual prin Hotărâre de Guvern, principalilor utilizatori ai produselor activității statistice: Președinției, Parlamentului, Guvernului, ministerelor și departamentelor, institutelor de cercetări științifice, sindicatelor, agenților economici, organelor mass-media, organismelor internaționale. Pentru ambasadele noastre în alte țări transmiterea informației statistice privind situația socio-economică a Republicii Moldova se efectuează trimestrial prin Ministerul Afacerilor Externe.

Rezultatele activității colaboratorilor DSS în anul 2004 s-au remarcat într-o abordare mai eficientă a relațiilor cu furnizorii și utilizatorii datelor statistice. În acest context, este de menționat volumul și diversitatea sporită a publicațiilor editate de DSS, precum și numărul crescând al solicitărilor din partea utilizatorilor.

În anul 2004 DSS a pus la dispoziția publicului o serie de publicații statistice cu un bogat conținut din cele mai diverse domenii de activitate. Au fost elaborate și difuzate 45 culegeri și buletine statistice, din care 2 titluri editate în trei limbi, inclusiv limbile rusă și engleză și 21 - bilingve (15 - inclusiv rusă și 6 - inclusiv engleză). Din totalul publicațiilor 18 au apărut cu o periodicitate anuală, 15 - trimestrială și 12 - lunară.

A fost elaborat *Catalogul publicațiilor statistice* propuse spre editare în anul 2005, care este distribuit gratuit tuturor utilizatorilor de informație statistică.

Pe parcursul acestei perioade au fost difuzate 19 note analitice și peste 90 informații operative privind starea și evoluția vieții sociale, demografice, economice și culturale a țării. De asemenea, au fost elaborate 496 buletine statistice cu date generalizate pe diverse domenii de activitate, din care 155 -

lunare, 167 - trimestriale și 174 - anuale.

În anul 2004 numărul total al cererilor de date solicitate în scris, din țară și din străinătate a fost de cca 1900. Din acestea, 430 au fost pentru indicii prețurilor de consum și rata inflației, 366 vizînd indicatorii comerțului și serviciilor, 320 cu privire la piața forței de muncă. Structura solicitărilor de date statistice pe categorii de utilizatori în anul 2004 este prezentată după cum urmează:

Structura utilizatorilor de date statistice în anul 2004, %

Total utilizatori	100
Utilizatori interni	89,5
➤ Organizații guvernamentale	17,2
➤ Organizații neguvernamentale	10,9
➤ Ambasade	2,8
➤ Instituții academice, de cercetare și învățămînt	10,2
➤ Agenți economici	20,6
➤ Mass-media	4,3
➤ Persoane fizice	18,5
➤ Alții	5
Utilizatori externi	10,5

Avînd la bază specificul activității DSS și anume, elaborarea pentru cercul larg de utilizatori a informației statistice privind fenomenele și procesele care au loc în Republica Moldova în toate ramurile economiei naționale, asigurînd în același timp autenticitatea datelor și comparabilitatea internațională, scopul dezvoltării activităților de relații publice este de a îmbunătăți formele și mijloacele de comunicare cu publicul larg. Acțiunile în acest sens pe parcursul anului de raport au fost orientate spre lărgirea modalităților prin care DSS pune la dispoziția utilizatorilor date statistice, cît mai diverse și obiective, respectînd principiul confidențialității, precum și spre cunoașterea atitudinilor publicului pentru luarea deciziilor corecte, ajutarea utilizatorilor să înțeleagă specificul activității statisticii, asigurarea circulației corecte a informației între Departament și publicul său.

Pe parcursul anului 2004 relațiile de comunicare cu presa scrisă și vorbită din Republica Moldova au fost întreținute prin sensibilizarea acestora față de informația statistică și, prin intermediul lor, informarea publicului despre situația socio-economică a țării. Către mass-media au fost emise toate informațiile statistice elaborate conform graficului de difuzare a informațiilor operative, care este plasat pe pagina Web a

DSS - www.statistica.md.

În același timp, au fost organizate interviuri la radio și televiziune, mai cu seamă în cadrul emisiunilor și rubricilor specializate (în parte cele cu profil economic) cu participarea factorilor de decizie și a specialiștilor DSS.

Numărul crescând al solicitărilor de date statistice, parvenite de la diverse grupuri de utilizatori pe parcursul anului 2004, s-a datorat în mod considerabil relațiilor de colaborare cu presa și difuzării informației statistice de diverse mijloace de comunicare în masă.

Paralel cu difuzarea informației statistice, acțiunile s-au axat în principal și pe diversificarea mijloacelor de comunicare și a formelor de diseminare a datelor statistice, fapt ce a contribuit la creșterea acurateții în formularea răspunsurilor către diverși solicitanți. În dependență de datele statistice solicitate, cererile au fost soluționate în scris (utilizând baza de date pentru extragerea acestor date) sau oral, fiind comunicate imediat la telefon sau prin poșta electronică (pentru acei indicatori care există la moment în publicațiile statistice elaborate). Cererile, de regulă, se înregistrează în fiecare direcție statistică a DSS, de domeniul căreia depinde soluționarea cererii de informație statistică. Cazurile de refuz al satisfacerii solicitărilor de date statistice țin de confidențialitatea datelor individuale, divulgarea cărora contravine Principiilor fundamentale ale statisticii ale ONU și prevederilor Legii cu privire la statistica oficială în Republica Moldova.

Difuzarea electronică a informațiilor a asigurat în cursul anului accesul operativ atât al reprezentanților mass-media, cât și al altor utilizatori la comunicatele emise privind domeniile de cercetare statistică, iar prin intermediul bibliotecii Departamentului a fost oferită posibilitatea consultării publicațiilor statistice naționale, precum și a celor parvenite de la diferite organe de statistică din diverse țări, precum și de la organismele internaționale cu care DSS întreține o comunicare informațională.

Biblioteca DSS activează din 2003 și oferă zilnic vizitorilor săi un fond vast de publicații statistice în diverse limbi străine. În fondul bibliotecii pot fi găsite aproape toate publicațiile statistice editate în țară, cât și exemplarul obligatoriu al publicațiilor statistice editate de DSS. De asemenea, prin intermediul bibliotecii utilizatorilor de date statistice le

	2003	2004	
Fond total:	1947	2806	+859
➤ <i>Cărți</i>	1177	1574	+397
➤ <i>Ediții periodice, copii ale publicațiilor ș.a.</i>	750	1127	+377
➤ <i>CD</i>	20	45	+25
➤ <i>Casete audio</i>	0	50	+50
Vizite	745	1050	+296
Imprumut de carte	2980	5230	+225

sînt oferite un număr mare de documente și publicații statistice din alte țări și a organismelor internaționale: EUROSTAT, FAO, BIM, OECD, Fondul Monetar Internațional, Banca Mondială, s.a. În urma donațiilor de publicație oferite de PNUD, INS (România), BIM, Banca Mondială biblioteca DSS și-a îmbogățit fondul de cărți. La sfîrșitul anului 2004

fondul total al bibliotecii DSS alcătuia 2806 publicații statistice (cărți, ediții periodice, copii xerox, CD, casete audio ș.a.) și a crescut în comparație cu anul 2003 cu 859 publicații. Anual biblioteca este vizitată de diferite categorii de utilizatori (utilizatori interni ai DSS, utilizatori externi: studenți, profesori, cercetători, economiști, jurnaliști ș.a.). Numărul vizitelor la Biblioteca DSS a constituit 1050 și a crescut în comparație cu anul 2003 cu 296.

În scopul facilitării accesului și utilizării informației statistice de către publicul larg, realizarea principiilor statistice de bază - imparțialitatea și transparența în activitatea statistică - DSS a organizat conferințe de presă, seminarii, mese rotunde la care participanților le-au fost puse la dispoziție datele statistice cele mai recente privind starea și tendințele în dezvoltarea social-economică a țării, fiind abordate teme specifice domeniului statistic, metodologiile de cercetare, etc.

Anume metodele sus-numite de diseminare a informației statistice, care sînt utilizate de către toate oficiile de statistică în societățile democratice asigură informarea largă atât a autorităților publice, cât și a publicului larg direct de la sursă, fiind cîștigată astfel credibilitatea și imparțialitatea informației statistice.

DSS depune în continuare eforturi pentru îmbunătățirea metodelor de diseminare a informațiilor statistice, în special prin perfecționarea conținutului și aspectului publicațiilor statistice, lansarea de ediții noi pe subiecte ce prezintă interes sporit pentru utilizatori, lansarea publicațiilor nu numai sub formă de carte, ci și în format electronic, organizarea de seminarii, mese rotunde cu abordarea celor mai importante teme privind datele statistice elaborate și metodologiile aplicate de Departament, etc.

Informația statistică, constituind un bun public, este produsă pentru satisfacerea cerințelor unui spectru larg de utilizatori - autorități ale administrației publice, cercuri de afaceri și academice, publicul larg etc. Astfel, sarcina de bază în domeniul diseminării datelor statistice o constituie orientarea edițiilor statistice spre utilizator, prin îmbunătățirea satisfacerii cerințelor informaționale în continuă creștere ale tuturor utilizatorilor de informație statistică.

În activitatea sa de perfecționare a diseminării informației statistice un rol important revine capacităților tehnologiilor informaționale ale DSS, îmbunătățirii calității datelor statistice, precum și metodelor de diseminare a datelor.

Cooperarea internațională

Cooperarea statistică internațională a devenit un pilon hotărâtor al armonizării statisticii moldovenești la standardele internaționale, fapt absolut necesar în condițiile respectării politicii statului de încadrare în organisme internaționale și aderare la Uniunea Europeană. Reformarea sistemului statistic național al Republicii Moldova se efectuează în mare parte cu concursul organizațiilor internaționale, serviciilor statistice naționale ale altor țări.

Direcțiile prioritare de colaborare privind perfecționarea sistemului statistic în anul 2004 au fost orientate spre:

- ✓ organizarea și efectuarea cercetărilor statistice în principalele domenii economice (industrie, comerț intern, construcții, registrul activităților economice, întreprinderile mici și medii, forța de muncă);
- ✓ perfecționarea sistemului statistic în domeniul investițiilor;
- ✓ elaborarea clasificatoarelor tehnice, economice și sociale, compatibile cu clasificatoarele internaționale;
- ✓ îmbunătățirea sistemului statistic de publicare și difuzare a informației statistice;
- ✓ implementarea și executarea registrelor activităților economice;
- ✓ analiza pieței forței de muncă;
- ✓ îmbunătățirea statisticii mediului înconjurător, turismului;
- ✓ perfecționarea calculelor și anchetelor economiei tenebre în conformitate cu cerințele SCN;
- ✓ perfecționarea statisticii comerțului interior;
- ✓ elaborarea metodologiei calculării indicatorilor statisticii prețurilor și inflației;
- ✓ implementarea standardelor internaționale în domeniul statisticii finanțelor.

În anul 2004 activităților specifice destinate procesului de reformare a statisticii oficiale le-au fost oferite asistențe tehnice a următoarelor organizații și programe internaționale:

- ✓ *Departamentul pentru Dezvoltare Internațională (DFID) al Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord* - memorandumul "Îmbunătățirea statisticilor sociale și agricole, analiza și utilizarea lor";
- ✓ *Biroul Central de Statistică al Suediei (CSB)* cu susținerea financiară a Agenției Internaționale pentru Dezvoltare a Suediei (Sida) - Acordul bilateral;
- ✓ *Banca Mondială* - Grantul pentru Fortificarea Capacității Instituționale de Colectare a Datelor, Implementarea unui Sistem Național de Conturi, Prognozarea Principalilor Indicatori Macroeconomici și Răspunderea Informației nr. TF 021758, tranșa II;
- ✓ *Oficiul de Statistică al Norvegiei* cu susținerea financiară a Ministerului Afacerilor Externe și Guvernului Norvegiei - "Memorandum de Acord între Statistica Norvegiei și Departamentul Statistică și Sociologie al Republicii Moldova privind Suportul în dezvoltarea Sistemului Statistic în Moldova.

Pe parcursul anului colaboratorii DSS au participat la mai multe întruniri metodologice, or-

ganizate de Departamentul pentru Dezvoltare Internațională (DFID) al Marii Britanii, Statistica Suediei cu susținerea financiară a Agenției pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională (Sida), Statistica Norvegiei cu susținerea financiară a Ministerului Afacerilor Externe și Guvernului Norvegiei, Subdiviziunea Statistică a ONU, Organizația pentru Agricultură și Alimentație (a ONU), Organizația pentru Dezvoltare și Cooperare Economică (OCDE) și Joint Viena Institute al Fondului Monetar Internațional.

De asemenea, specialiștii DSS au luat parte la următoarele seminare și conferințe internaționale:

- ✓ "Evaluarea stării sănătății", organizat de UNECE, WHO și Eurostat;
- ✓ "Sistemul național al statisticii agricole și alimentare", organizat de Diviziunea Statistică FAO cu concursul Institutului Național de Statistică al României;
- ✓ "Analiza studiilor în domeniul sănătății reproducerii și demografiei în Europa de Est și Asia Centrală";
- ✓ "Utilizarea surselor administrative de date în scopuri statistice", organizat de Eurostat (oficiul pentru statistică al UE) și Institutul Național pentru Statistică și Studii Economice (INSEE);
- ✓ "Monitorizarea Muncii Copilului", organizat de către Biroul Internațional al Muncii (BIM);
- ✓ "Utilizarea principiilor de bază ale statisticii oficiale întru planificarea statisticii";
- ✓ Conferința Statisticienilor Europeni;
- ✓ Conferința comună a Băncii Mondiale și Direcției Suedeze de Dezvoltare și Colaborare Internațională;
- ✓ cursul de instruire "DevInfo Roll-Out", organizat de Oficiul Regional al UNICEF-lui, Elveția;
- ✓ cursul de instruire "Analiză și politică macroeconomică", organizat de Joint Viena Institute al Fondului Monetar Internațional.

În colaborare internațională în Republica Moldova au fost organizate următoarele evenimente de talie internațională:

- ✓ Al VII-lea Seminar Internațional "*Statistica producției, comerțului produselor agricole și elaborarea bilanțelor produselor agricole și alimentare*", sub egida FAO, cu participarea experților FAO, ai Departamentului pentru Agricultură SUA, reprezentanți ai țărilor CSI, Baltice, 10-14 mai 2004;

✓ Conferința Internațională "Rolul Statisticii în societatea modernă", în comun cu Oficiul pentru Statistică al Norvegiei, cu participarea reprezentanților organizațiilor internaționale: ONU, Comisia Economică Europeană; Banca Mondială, FMI, Eurostat, Comitetul pentru Statistică al CSI, precum și reprezentanți ai oficiilor centrale de statistică din Fin-

landa, Norvegia, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Suedia, Cehia, Letonia, Ungaria.

✓ Seminarul "Concordarea datelor trimestriale vizînd produsul intern brut cu cele anuale cu aplicarea ajustărilor sezoniere", organizat cu concursul expertului din partea Fondului Monetar Internațional, cu participarea reprezentanților ministerelor, departamentelor și instituțiilor științifice.

La 18 octombrie 2004 a fost încheiat "Memorandumul de Acord între Statistica Norvegiei și Departamentul Sta-

tistică și Sociologie al Republicii Moldova privind Suportul în dezvoltarea Sistemului Statistic în Moldova", Proiectul nr. 2040307, prin susținerea financiară a Ministerului Afacerilor Externe și Guvernului Norvegiei și aprobat de ambele părți un Program de acțiuni pentru realizarea Memorandumului. La etapa inițială au fost acoperite următoarele domenii statistice: diseminarea informației statistice; registrele business și tehnologiile informaționale; statistica demografică și statistica prețurilor.

DSS a furnizat la solicitarea organismelor internaționale diverse date statistice. Datele statistice solicitate acoperă toate domeniile statistice și conțin o periodicitate diferită: lunară, trimestrială, anuală.

Lunar au fost transmise către Comitetul pentru statistică al CSI informații vizînd principalii indicatori social-economici pe țară.

În conformitate cu Memorandumul bilateral între Eurostat și DSS trimestrial au fost difuzate informații statistice privind comerțul exterior al Republicii Moldova.

De asemenea, la solicitarea reprezentanților Băncii Mondiale, FMI, altor organisme internaționale cu sediul la Chișinău, misiunilor diplomatice ale Republicii Moldova, agenților economici și a persoanelor fizice au fost pregătite diverse informații statistice cu privire la situația social-economică a țării.

Colaborarea internațională în domeniul statisticii presupune elaborarea datelor în conformitate cu standardele internaționale întru asigurarea comparabilității lor, în condițiile perfecționării continue a metodelor statistice și IT și prezentarea informației către organismele internaționale, în conformitate cu obligațiunile asumate de Republica Moldova.

În acest sens, este cu atât mai evidentă importanța colaborării internaționale în perioada de reformare a statisticii naționale.

Proiecte de dezvoltare pentru anul 2005

✓ Intensificarea colaborării cu:

- **Eurostat-ul**, în conformitate cu Memorandumul de înțelegere între Departamentul Statistică și Sociologie și Eurostat privind *schimbul de date*, acord încheiat în baza Acordului de Parteneriat și Cooperare între Republica Moldova și Uniunea Europeană; ONU, FAO, BIM, UNESCO, BM, FMI, Comitetul de statistică al CSI, organele naționale de statistică din țările cu care sînt deja semnate acorduri de colaborare în domeniul statisticii (Belarus, Federația Rusă, Georgia, Kîrgîzstan), în vederea *schimbului de experiență* prin materiale metodologice, publicații statistice etc.;

- **donatorii străini**, în vederea *obținerii asistenței tehnice* pentru realizarea obiectivelor prioritare de dezvoltare a statisticii;

- **organismele internaționale**, la care Republica Moldova este parte (ONU, FAO, OIM, BM, FMI etc.), în scopul *prezentării informației statistice* calitative, contribuind astfel la îmbunătățirea imaginii țării peste hotarele ei. Un rol deosebit îl are prezentarea și actualizarea permanentă a datelor statistice și metodologiilor pentru Sistemul General de Distribuire a Datelor (SGDD) promovat de FMI. Obiectivul major este asigurarea corespunderii datelor statistice exigențelor Standardului Special de Distribuire a Datelor (SSDD).

✓ O activitate importantă va fi desfășurată în cadrul Programului de comparabilitate internațională, runda 2004, care va permite obținerea datelor actualizate privind paritatea puterii de cumpărare a valutei naționale - indicator important pentru asigurarea comparabilității bunăstării populației Republicii Moldova pe plan mondial.

Sistemul Tehnologiilor Informaționale

Gestionarea fondului de date statistice și întreținerea produselor program statistice

În cadrul lucrărilor de asigurare informațională a statisticii au fost verificate și prelucrate datele din 759,4 mii formulare statistice (cu 8% mai multe ca în anul precedent și cu 21% mai mult față de 2002), din care statistica muncii - 403,5 mii, rapoarte financiar-contabile - 214.5 mii, agricultura - 61,1 mii, industria - 56,2 mii, etc.

În acest context se poate de menționat că, Secțiile asigurării informaționale ale statisticii (AIS) în anul 2004 au elaborat și difuzat 496 de rapoarte complexe dintre care 174 anuale, 167 trimestriale și 155 lunare.

Lucrările de gestiune a registrelor statistice (RENIM, RENUȘ, RGȚ) au constat în înregistrarea întreprinderilor și organizațiilor și modificarea complexului de gestiune. În acest context se poate de menționat că, în registrul RENIM au fost introduse peste 7,3 mii de întreprinderi și organizații noi, au fost procesate peste 27 mii modificări, în RGȚ au fost înregistrate 18 mii intrări și cca 3 mii modificări.

Conform planurilor de dezvoltare a complexului de gestiune a Business Registrului Statistic și Sistemului de Clasificări Statistice au fost inițiate lucrări de elaborare a documentației de proiect pentru prima lucrare și realizat modulul de administrare pentru a doua. Realizarea acestor lucrări va permite trecerea de la modalitatea veche de colectare și stocare a datelor în baze de date dispersate la centralizarea datelor și utilizarea unor descriptori globali - metadatele. Tot în acest context, poate fi remarcat faptul, că în urma realizării primei variante a Sistemului de Gestiune a Clasificatoarelor Statistice a fost inițiat un nou compartiment pe pagina Web a DSS care permite accesul liber la acestea.

Dezvoltarea infrastructurii tehnologiilor informaționale (IT)

În cadrul lucrărilor de dezvoltare a complexului IT, Direcția Generală Tehnologii Informaționale (DGTI) a executat o serie de lucrări de reformare și înnoire a sistemului existent. În mare parte aceste activități au menținut tendințele anilor precedenți, fiind orientate spre dezvoltarea infrastructurii care reprezintă suportul pentru sistemul automatizat de colectare, prelucrare și stocare a datelor statistice.

În vederea fortificării capacităților de calcul pe parcursul anului 2004 au fost efectuate investiții majore în domeniul achiziționării echipamentelor tehnice, care în special au fost direcționate spre oficiile teritoriale și lucrările pentru recensământul populației.

În urma investițiilor efectuate a fost majorat numărul de PC conectate în rețeaua locală LAN și rețelele de arie largă WAN ale DSS. Odată cu introducerea metodelor noi de transfer date, bazate pe mediul Windows, au crescut considerabil capacitățile de schimb a informațiilor între aparatul central al DSS și subdiviziunile teritoriale.

Acest lucru a permis modificarea principiilor de

prelucrare a informației și crearea unor noi produse-program.

Urmare creării LAN și WAN au fost deschise conturile de e-mail pentru colaboratorii DSS, lucru care a permis facilitarea procesului de schimb de informații și perfectare a documentelor.

Întreținerea aplicațiilor statistice

În cursul anului 2004 a continuat întreținerea complexului de colectare - prelucrare - diseminare a datelor statistice. În conformitate cu proiectul de informatizare a DSS au fost efectuate o serie de lucrări de modernizare a produselor program existente și migrarea lucrărilor pe tehnologii Windows.

În ce privește conlucrarea și dezvoltarea complexului IT în concordanță cu principiile dezvoltării societății informaționale în Republica Moldova, DSS a inițiat o serie de lucrări în comun cu Departamentul Tehnologii Informaționale în vederea înlocuirii surselor de date tradiționale cu surse administrative. Actualmente sînt în proces de perfectare acordurile de colaborare vizînd schimbul electronic de date cu privire la Unitățile de Drept, Unitățile de Transport Marfă și informația deținută de oficiile de stare civilă. Aceste lucrări au fost posibile datorită implementării codurilor unice de identificare a persoanelor fizice și Unităților de Drept.

Conlucrarea cu organisme informaționale

În cadrul conlucrării cu diferite proiecte de asistență tehnică, precum TACIS, DFID, SIDA, au fost puse bazele noii infrastructuri IT a DSS, astfel investițiile efectuate în această sferă au fost finanțate preponderent din cadrul acestor proiecte.

Un domeniu nou de conlucrare a fost inițiat cu partenerii de la Biroul de Statistică al Norvegiei și este destinat conlucrării în domeniul elaborării complexelor automatizate de gestiune a registrelor și clasificatoarelor statistice, complexelor automatizate de colectare, prelucrare și stocare a datelor statistice și a complexului de diseminare a informației statistice.

Este de menționat inițierea unei noi direcții de conlucrare cu donatorii străini care presupune orientarea către finanțarea lucrărilor de dezvoltare a complexelor de produse-program. Îndeosebi, aceste modificări logistice în acordarea asistenței tehnice sînt direcționate spre proiecte de lungă durată, fiind chemate să fortifice capacitățile IT ale DSS.

Activitatea organelor teritoriale de statistică a fost destinată în principal colectării datelor primare de la unitățile furnizoare de informații, verificării inițiale, introducerii pe suport tehnic și validării datelor aferente cercetărilor statistice și rapoartelor financiare (contabile), centralizării acestora și prezentării datelor centralizate către DGTI a DSS, autorităților publice locale (cu excepția unor lucrări statistice, prelucrarea datelor cărora (iar în unele cazuri, de exemplu, indicii de prețuri de consum (IPC) și colectarea datelor primare) se efectuează nemijlocit de DGTI sau DSS).

În cursul anului 2004 organele teritoriale de statistică au fost implicate în procesul de pregătire a recensământului populației, participând la toate acțiunile premergătoare efectuării recensământului și a recensământului propriu-zis, prin organizarea la nivel local a desfășurării acestui exercițiu statistic de o mare complexitate.

Conform Programului de lucrări statistice au prezentat la DSS peste 759 mii dări de seamă, colectate de la mai mult de 39 mii agenți economici. Trimestrial specialiștii organelor teritoriale de statistică au verificat conform bazei de date din RENIM și actualizat listele agenților economici gestionari cu informație statistică în toate activitățile economice. Pe parcursul anului a fost acordat ajutor agenților economici la întocmirea rapoartelor statistice și a dărilor de seamă contabile.

Totodată, în anul de raport au fost efectuate cercetări statistice privind:

- ✓ problemele ocupației și șomajului,
- ✓ bugetele gospodăriilor casnice,
- ✓ cercetarea statistică selectivă a activității agricole a gospodăriilor personale (auxiliare) ale cetățenilor și a gospodăriilor țărănești (de fermier),
- ✓ ancheta statistică "Transportul rutier de mărfuri",
- ✓ sondajul "Ancheta structurală anuală",
- ✓ înregistrarea prețurilor la produsele alimentare, mărfuri nealimentare și servicii prestate populației.

Organele teritoriale de statistică au efectuat unele analize și publicații la nivel local privind starea socială și economică a raionului (municipiului). Astfel, au elaborat și difuzat organelor administrației publice locale 158 rapoarte, 167 note analitice, 288 informații operative despre situația social-economică a raionului (municipiului). Direcția generală pentru statistică a mun. Chișinău a editat culegerea de date statistice *Chișinău în cifre*, ediția anului 2004. Prin realizarea acțiunilor statisticii teritoriale, acestea contribuie, atât prin lucrări, cercetări, cât și prin difuzarea de date, la satisfacerea nevoilor de informații ale administrației publice locale și a agenților economici și persoanelor fizice.

Pe parcursul anului 2004 autoritățile administrației publice locale au fost asigurate cu informație statistică generalizată în formă de buletine statistice, rapoarte sau tabele.

La nivel local au crescut solicitările de date statistice din partea diversilor utilizatori, ceea ce reprezintă o activitate adițională Programului de lucrări statistice pentru anul 2004 și necesită un efort suplimentar.

Organele teritoriale de statistică, conclucrînd cu organele administrației publice locale (Inspectoratul fiscal, Direcția financiară, Camera Înregistrării de Stat, etc.) au organizat și au participat la peste 191 seminare organizate pentru agenții economici din teritoriu pe problemele dezvoltării social-economice, privind ameliorarea disciplinei de raportare, explicarea prevederilor Legii "Cu privire la statistică", a notelor metodologice privind completarea rapoartelor statistice, a modului de calculare a indicatorilor economici.

Specialiștii direcțiilor și secțiilor teritoriale pentru statistică au participat la 8 seminare de perfecționare a cadrelor din subdiviziunile teritoriale, în domeniul cercetării gospodăriilor agricole; nivelului de trai; efectuării anchetei forței de muncă; statisticii industriei, transporturilor; comerțului, organizate de către aparatul central al DSS și DGTI.

Conducătorii organelor teritoriale pentru statistică au luat parte la cursurile de perfecționare "Abilitățile managerului eficient", organizate cu suportul DFID/ISAS.

Printre problemele cu care se confruntă direcțiile teritoriale pentru statistică pot fi menționate: înzestrarea insuficientă a organelor teritoriale cu echipament de calcul modern, necesitatea îmbunătățirii lucrului rețelei locale de transmitere a datelor din raioane la Direcția Generală Tehnologii Informaționale pe lângă DSS, revederea numărului de personal în direcțiile teritoriale de statistică în scopul asigurării unui volum de lucru mai echitabil a angajaților organelor teritoriale de statistică.

Resursele umane și financiare

În sistemul DSS la sfârșitul anului 2004 activau 934 de persoane.

În aparatul central și subdiviziunile pe lângă Departament din cele 271 de posturi ocupate 258 (95,2%) sînt conducători și specialiști, iar 13 persoane (4,8%) - personal pentru deservirea tehnică și muncitori.

În cadrul organelor teritoriale de statistică, din totalul de 663 de angajați, 623 sînt conducători și specialiști (94,0%), iar personalul pentru deservirea tehnică și muncitorii (40 persoane) reprezintă 6,0%.

În subordinea Departamentului activează la autogestiune 2 întreprinderi de stat: Centrul de Proiectări Tehnologice "Informstat" - 5 persoane, Editura de Imprimare "Statistica" - 26.

Din numărul total al conducătorilor și specialiștilor din sistemul Departamentului (881 persoane) funcționarii publici reprezintă 64,7% (570 persoane).

Din cei 881 conducători și specialiști 566 persoane (64,2%) au studii superioare, superioare incomplete - 15 (1,8%), medii de specialitate - 266 (30,2%), fără studii speciale - 34 persoane (3,9%).

Caracteristic pentru personalul statistic angajat este ponderea majoritară pe care o dețin femeile - 85,4% (798 persoane). În pofida imaginii de activitate plictisitoare a statisticii, un aspect atractiv curiozității îl reprezintă stagiul mare de lucru pe care îl ating o bună parte din angajații DSS. Conform statisticii, la momentul actual cel mai mare stagiul de muncă în statistică este de 48 ani. Totodată, în sistemul DSS activează 13 persoane cu stagiul între 35-42 ani.

După stagiul de lucru în organele statisticii de stat numărul conducătorilor și specialiștilor se repartizează în modul următor:

- ✓ pînă la 5 ani – 312 persoane (35,4%);
- ✓ de la 5 pînă la 10 ani – 242 persoane (27,5%);
- ✓ de la 10 pînă la 20 ani – 156 persoane (17,7%);
- ✓ peste 20 ani – 171 persoane (19,4%).

În pofida acestui fapt, este înregistrată și o fluctuație a personalului statistic, care în anul 2004 a înregistrat 10,2%. Din proprie inițiativă s-au concediat 96 persoane, motivul principal de concediere fiind nivelul mic de salarizare.

Pentru organizarea și efectuarea recensămîntului populației din anul 2004 au fost angajați și instruiți peste 15 mii persoane în calitate de recenzori, instructori-controlori, șefi de circumscripții, specialiști pentru perfectarea materialelor recensămîntului populației.

O atenție deosebită a fost acordată perfecționării personalului sistemului statistic, deoarece reforma-rea statisticii Mol-

dovei este posibilă numai

în baza studierii exigențelor, metodologiilor, practicii înaintate ale altor state în domeniul statisticii. În anul 2004 specialiștii din cadrul Departamentului au participat la ședințe de lucru, seminare, training-uri, cursuri de instruire și perfecționare.

La cursurile de perfecționare a cadrelor, organizate de Academia de Administrare Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova au participat 5 funcționari ai DSS.

În prezent își fac studiile la secția cu frecvență redusă a Academiei de Administrare Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova la specialitatea "Economie și management public" 3 conducători ai organelor teritoriale pentru statistică.

La suținerea unor comunicări din cadrul cursurilor de perfecționare organizate la Academia nominalizată au fost antrenați ca formatori 3 șefi de direcții și secții din cadrul Departamentului.

În anul de raport 39 de studenți ai instituțiilor de învățămîn superior din Republica Moldova și-au desfășurat practica în Departament, din numărul cărora au fost angajați 4 tineri specialiști.

Annual se examinează și se formează rezerva de cadre. În rezerva de cadre sînt incluși funcționarii publici care au gradul de calificare necesar și sunt recomandați de conducătorii subdiviziunilor și de Comisia de atestare pentru funcții superioare a DSS.

Activitatea financiară desfășurată de Departamentul Statistică și Sociologie în anul 2003 a fost finanțată din Bugetul de Stat, aprobat prin legea nr. 474-XV din 27.11.2003. Alocațiile bugetare au fost orientate spre asigurarea realizării Programului lucrărilor statistice; întreținerea funcționării adecvate a sistemului statistic al DSS, precum și a direcțiilor teritoriale de statistică.

Astfel, pentru întreținerea aparatului central al DSS în anul 2004 în Bugetul de Stat au fost prevăzute 3009,8 mii lei, întreținerea organelor teritoriale pentru statistică – 8168,4 mii lei, realizarea Programului de lucrări și ediții statistice – 7552,8 mii lei, lucrările recensămîntului populației – 29139,4 mii lei.

Nivelul finanțării față de plan pe articole de cheltuieli a constituit în total pe Departament 92,3%, inclusiv întreținerea aparatului central – 93,7%, organele teritoriale de statistică - 99%, Programul lucrărilor statistice – 91,9%, Recensămîntul populației – 90,9%.

Resursele umane ale DSS	Personal angajat	din care			
		cu studii superioare	cu studii medii de specialitate	femei	bărbați
Total personal angajat	934	566	266	798	135
<i>în procente %</i>	100	64,2	30,2	85,5	14,5
Aparatul central, inclusiv:	124	116	5	112	12
<i>funcționari</i>	122	116	5	111	11
<i>personal pentru deservirea tehnicii</i>	2	x	x	1	1
Subdiviziunile pe lângă DSS, din care:	147	79	37	116	25
<i>Direcția generală tehnologiei informaționale</i>	106	64	23	92	14
Organele teritoriale pentru statistică, inclusiv:	663	371	224	570	92
<i>funcționari</i>	623	371	224	548	74
<i>personal pentru deservirea tehnicii și muncitori</i>	40	x	x	22	18